

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної
конференції для студентів, аспірантів, докторантів,
молодих учених

13 травня 2021 року

Харків 2021

Головний редактор:

Бойчук Ю. Д. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна С. В. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Башкір О. І. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, голова ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Боярська-Хоменко А. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, заступник голови ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Жерновникова О. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Коробкіна О. Г. – директор наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Божко О. О. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Макітренко К. О. – здобувач першого рівня вищої освіти факультету іноземної філології, голова студентського наукового товариства Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 11 травня 2021 року)*

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 13 трав. 2021 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред) та ін.]. – Харків, 2021. – 177 с.

У збірнику відображено тези Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень молодих учених України в умовах сучасних викликів.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE/ (дата звернення: 17.04.2021)

5. Сленг соціальних мереж та мікроблогів. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/43701/16-Kapturova.pdf?sequence=1> (дата звернення: 15.04.2021).

6. Спілкування в мережі: як перекласти текст? URL: <https://everest-center.com/spilkuvannya-v-merezhi-yak-pereklasti-tekst/> (дата звернення: 17.04.2021).

ОСОБЛИВОСТІ РОЗКРИТТЯ ТЕМИ МАЛЮВАННЯ В КОЛІ ЧИТАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

М. В. Ковальова

здобувач першого рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків

У сучасному світі найчастішою причиною, через яку діти не хочуть або не люблять читати, є наявність привабливого віртуального ігрового простору, із яким важко конкурувати літературі. Пошуки способів залучення дитини до книги привели нас до ідеї поєднати менш привабливе завдання – читання – з тим, що дуже подобається молодшим школярам – малюванням, де ці два види діяльності змістовно будуть тісно переплітатися. Ідея визначила тему наукової роботи.

Аналіз дитячої літератури показав, що існує безліч віршованих та прозових творів, присвячених темі малювання. Під час виконання наукової роботи було зібрано 60 найменувань, з них 33 вірші та 27 прозових творів. Загальна кількість авторів – 55.

Отриманий перелік нами був розподілений на три тематичні підгрупи: твори, що містять пізнавальну інформацію (про картини, жанри, музеї, палітру і т.д.); твори, у яких наявний опис процесу малювання або розфарбовування; твори, в яких малюнок виконує функцію дива. Схарактеризуємо кожну підгрупу.

1. Твори, що містять пізнавальну інформацію (про картини, жанри, музеї, палітру і т.д.). У казках В. Сутєєва «Петух и краски» й В. Важдєєва «Семь дружных братьев» читачі знайомляться з колірною гаммою, тим, як утворюються нові кольори. Вірш О. Кушнера «Что я узнал» подає в привабливій формі інформацію про основні жанри живопису. Корисною і цікавою для молодших школярів буде книжка «Прогулки по Третьяковской галерее с поэтом Андреем Усачёвым» – це альбом репродукцій картин у супроводі віршів чудового сучасного дитячого поета. А в казці В. Одоевського

«Городок в табакерке» герой дізнається про закон перспективи, який допомагає правильно малювати те, що поруч, і те, що знаходиться далеко.

2. Твори, у яких наявний опис процесу малювання або розфарбовування. Читач спостерігає за тим, як головні персонажі самостійно створюють малюнки. Однак отриманий результат може привести до комічних ситуацій, або до сумних наслідків. Знайомство з цими творами викликає бажання спробувати свої сили в малюванні, стимулює творчий процес.

До цієї групи належать казки В. Сутєєва «Капризная кошка» та «Мышонок и карандаш», М. Носова «Как Незнайка был художником», Л. Куліша-Зінькова «Борсучок, який умів малювати». Художниками-героями творів є не тільки діти, а й тварини. Можливості казкового жанру дозволяють додати привабливості процесу малювання, наповнити його емоціями.

Оповідань у цій групі небагато (В. Осєєва «Синие листья», О. Буцень «Зелене сонце»). На прикладі ситуацій з малюванням письменники розглядають морально-етичну складову поведінки дітей.

Процес малювання став темою багатьох віршів (П. Ребро «Зелений гребінець», Т. Коломієць «Подарунок», К. Перелісна «Писанка», О. Овчар «Я малюю чоловічка», М. Карем «Как нарисовать человечка», М. Реттих «Уроки рисования в стихах», Н. Забіла «Олівець-малювець»). Такі вірші розвивають уяву і образотворчу діяльність у цілому. Мелодійний бік поезії впливає на емоційне ставлення до зображувального мистецтва. Читаючи, дитина не тільки збагачує свій емоційний досвід, а й може відчувати себе справжнім художником.

Більша частина віршів, як і в прозових творах, написана про готові малюнки, а не малювання. Це можна простежити у творах І. Складаного «Соняшник за тином», К. Чуковського «Закаляка», С. Михалкова «Слон-живописець», М. Яснова «Вот как я семью нарисовал», О. Бундура «Я рисую», А. Парошина «Хмуравей», П. Ребра «Невгадаєте ніколи» тощо.

Знайомство з гумористичними творами (К. Серова «Полдня рисовал я красавца-коня», О. Раннєва «Тигробык» тощо) допомагає показати інший бік малювання – не всі можуть зрозуміти, що саме відтворено на дитячій картинці. Звичайно, головні герої тільки навчаються малювати, помилки неминучі, але до цього варто ставитися з гумором, посмішкою.

3. Твори, в яких малюнок виконує функцію дива.

Дитинство не може обійтися без пригод та чарів. Адже саме такі твори привертають найбільшу увагу учнів і розвивають їх фантазію. Наприклад, казка І. Прокопенко «Фарби старого художника» розповідає про те, що намальовані картини мають нести позитивний настрій та надихати людей до нових задумів, але недобрі й жадібні люди можуть спробувати на цьому заробити.

Чарами наділено фарби в казці Є. Пермяка «Волшебные краски». У ній виявляється, що для втілення мрії обов'язково треба стати професіоналом своєї справи.

Малюнки можуть оживати – про це розповідають казкові повісті М. Крюгер «Привет, Каролинка», С. Прокоф'євої «Девочка по имени Глазастик». У цих творах знайшла відбиття вічна віра дітей у чарівні можливості зображення.

Малюнки можуть принести у наше життя багато доброго, світлого, радісного: про це казка М. Пляцковського «Ромашки в январе», про це оповідання А. Лопатиної «Целебный натюрморт».

Отже, дитяча література на сьогодні має великі можливості різнобічного впливу на дитину. Розмаїття художніх творів на тему малювання значне, що дозволяє створити цілу програму, завдяки якій маленький читач міг би знайомитися з літературою і малювати. У цьому бачимо подальші перспективи нашої роботи.

РОЗШИРЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОБІЗНАНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗНАТЬ ПРО РОДИННІ Й ДРУЖНІ ЗВ'ЯЗКИ МІЖ ДИТЯЧИМИ ПИСЬМЕННИКАМИ

Є.В. Коновал

здобувач першого рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків

Сутність початкової літературної освіти полягає в розвитку повноцінних навичок читання, ознайомленні школярів з дитячою літературою в усьому розмаїтті, у художньо-естетичному освоєнні тексту і дитячої книжки. На кінець початкової школи в учнів мають бути сформовані основи читацької самостійності, які є показником літературознавчої компетенції молодших школярів. За Н. М. Светловською, основою формування читацької самостійності є знання книжок. Якщо читач знає авторів, назви творів, жанри, то в нього обов'язково виявляється читацька самостійність. На жаль, саме на аспект читацької обізнаності сьогодні вчителі звертають менше уваги, тому сучасні школярі не можуть похвалитися широким читацьким кругозором.

Пошук вирішення проблеми розширення літературної обізнаності як основи читацької самостійності привів нас до ідеї використати інформацію про зв'язки між дитячими письменниками (дружні, родинні). На нашу думку, обізнаність із фактами про друзів-письменників, батьків-письменників, з одночасним згадуванням про їхню творчість, дозволить розширити читацький кругозір та закласти основи уявлень про різні століття.

Серед письменників ХІХ століття особливе місце займає Т. Шевченко. Тарас Григорович підтримував дружні стосунки з письменницею Марко Вовчок (Марія Вілінська). Це було справжнє творче споріднення двох талантів. У дитяче читання увійшли казки Марка Вовчка «Злючка-колючка і добра троянда», «Королева Я», оповідання «Горпина» тощо.

Постаті Т. Шевченка та Марка Вовчка утворюють ланцюжок до таких письменників, як Пантелемон Куліш (у дитяче читання увійшла його казка «Півпівника») та француза Жуля Верна (повісті «Діти капітана Гранта», «Навколо світу за вісімдесят днів» та інші). Останній надав Марку Вовчку перший право на переклад своїх творів. Говорячи про Пантелеймона Куліша,

ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ОСНОВНИЙ МЕТОД ПЛАНУВАННЯ У ЗАКЛАДІ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	55
Ткаченко В. І.	
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ	57
Толок Д.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗВО ПРИ ВИВЧЕННІ МАТЕМАТИКИ	59
Харченко А.П.	
СПЕЦІФІКА ІНТЕГРАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	61
Хомук Ю. С.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК SOFT SKILLS У ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	63
Холявко Н.І.	
НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	65
Черненко А.В.	
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	67
Чернявська А.Ю., Чернявська М.В.	
МУЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	69
СЕКЦІЯ 2. Освітологічні дискурси в підготовці майбутніх фахівців	71
Вітченко В.В.	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	71
Дуб Н.Є., Головчак М.І.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	73
Дубовик Б.М., Семченко А.О.	
АНГЛІЙСЬКИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ СЛЕНГ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ...	75
Ковальова М. В.	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗКРИТТЯ ТЕМИ МАЛЮВАННЯ В КОЛІ ЧИТАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	77
Коновал Є.В.	
РОЗШИРЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОБІЗНАНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗНАНЬ ПРО РОДИННІ Й ДРУЖНІ ЗВ'ЯЗКИ МІЖ ДИТЯЧИМИ ПИСЬМЕННИКАМИ.....	79